

Posudek oponenta disertační práce

PhDr. Lucie Šmídová

**“FRANTIŠEK A ALENA FALERŠTÍ. ŽIVOTY A MANŽELSTVÍ VE VÍRU
TOTALITNÍCH REŽIMŮ”**

předkládané v roce 2020 na

Ústavu hospodářských a sociálních dějin

I. Stručná charakteristika práce

Předložená disertační práce představuje životní osudy manželů Františka a Aleny Falerských v kontextu doby s důrazem na vývoj jejich vztahu k náboženství a příslušnosti k církvi/ím. Představeno je rodinné zázemí a osudy obou manželů před vstupem do společného svazku a u paní Aleny Falerské také po smrti manžela.

II. Stručné celkové zhodnocení práce

Předložená disertační práce na životních peripetiích Františka a Aleny Falerských představuje obtíže hledání osobní a zvláště náboženské identity v době poznamenané nacistickou a komunistickou totalitou. Jaký význam může mít duchovní (církvní, náboženské) zázemí (zakotvení) pro jedince (posila zvláště v obtížných situacích), ale také jak toto zázemí či zakotvení může ovlivnit jeho životní rozhodnutí. Životní osudy manželů Falerských a jejich rodičů nejsou v širší veřejnosti příliš známé a práce tak také přispívá k jejich zmapování a představení. Text disertační práce se také může stát základem pro představení jejich osudů v podobě publikované biografie.

III. Podrobné zhodnocení práce a jejích jednotlivých aspektů

1. Struktura argumentace.

Práce je srozumitelná a logicky chronologicky strukturována. Ohledně časového vymezení viz bod „dotazy k obhajobě“

2. Formální úroveň práce

Práce je psána srozumitelným způsobem. Autorka se vyjadřuje korektní češtinou bez výrazných pravopisných či jazykových chyb a neobratností.

V obecnější kapitole 2.1 není poznámkový aparát, většina (obecněji známých) informací nemá odkaz na zdroj - pro čtenáře by bylo vhodné, aby byl uveden odkaz alespoň základní literaturu k tématu (kterou autorka v seznamu sekundární literatury uvádí). Podobně i v kapitole 3.1, 4.1

U dělení „slov“ na s. 21: 2 000 Kč – 2 je na konci řádku a na dalším následuje 000 Kč, bylo by vhodné celou částku nechat na jednom řádku.

3. Práce s prameny či s materiálem

Autorka využila odpovídající prameny jako korespondence, deníky a další archivní prameny, dále také rozhovory s pamětníky (orální prameny). Tyto prameny interpretuje odpovídajícím způsobem a je schopna z nich vyvodit závěry. Základní pojmy důležité pro předkládanou práci vymezila.

V obecných podkapitolách by bylo vhodné doplnit obecnější literaturu (viz výše). Pro pojmy z liturgiky, teologie apod. doporučuji využít některých z obecně dostupných slovníků teologie či liturgiky, např. s. 82 autorka čerpá informace o adoraci z rozhovoru.

4. *Vlastní přínos*

Autorka využila archivních i orální prameny, odpovídající literatura a výsledná práce je zdařilým představením osudů (nejen) manželů Františka a Aleny Falerských. Tato biografie se snaží představit nejen osudy hlavní protagonistů, ale i rodinné zázemí a další osoby a okolnosti, které měly vliv na jejich život a vývoj jejich názorů. Zvláštní důraz je kladen na duchovní a náboženské zázemí.

IV. **Dotazy k obhajobě**

s. 14. **1927/1930 – únor 1948** – proč bylo voleno časové vymezení 1927/30?, když autorka začíná první republikou?

Špatná pověst římskokatolické církve – jak se vyrovnat s tím, že většina lidí se k římskokatolické církvi hlásila?

s. 15 učinit církev atraktivnější zejména – šlo o atraktivitu v dnešním slova smyslu? Použil by P. Metod podobný výraz? Nevnímal to spíš jako integrální součást svého křestního i kněžského povolání přivést lidi ke Kristu?

s. 19 *U všech laických aktivit (s výjimkou Kolakovičovy Rodiny28) ještě zaznamenáváme jasné a nepřekrývající se oddělení rolí laiků a kléru, přičemž příslušníci kléru se nacházeli v dominantní pozici* - co to v praxi znamenalo? Postavení duchovních v náboženských sdruženích je mnohdy dáno jejich stanovami. Ve farnostech pak kanonickým právem.

kněžství povolené jen – umožněné?

kmotry byli Jan Falerský s chotí Annou – jaký byl příbuzenský vztah

s. 21-22 jak se dá odlišit „opravdu věřící“ a „formálně věřící“ – např. podle jakých kritérií?

s. 40 je zvaženo zda jednání F. Falerského označit jako praktikování katolictví nebo úsilí o opravdový život z víry (duchovní život).

Autorka uvedla, že k tématu již obhájila práci „*Tři životy Františka Falerského*, rigorózní práce, obhájeno na ÚHSD FFUK 2014“ – došlo od obhajoby rigorózní práce k předložení disertační práce (v souvislosti s dalším výzkumem) k přehodnocení některých pohledů názory či osudy F. Falerského?

V. **Závěr**

Předložená disertační práce plně **splňuje** požadavky kladené na disertační práci, a proto ji **doporučuji** k obhajobě a předběžně ji klasifikuji jako **prospěla**.

13. 12. 2020

doc. PhDr. Jitka Jonová, Th.D.